

Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль районы
Колай авыл жирлегенә Советының унберенче утырышы

Колай авыл жирлегенә Советы
КАРАРЫ

15 июнь, 2021 года

№ 25

Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль районы Колай авыл жирлегендә инициатив проектларны күрсәтү, кертү, тикшерү һәм карау тәртибен раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 26.1 статьясы нигезендә, Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль районы Колай авыл жирлегенә уставына таянып, **Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль районы Колай авыл жирлегенә карар кабул кабул итте:**

1. Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль районы Колай авыл жирлегендә инициатив проектларны күрсәтү, кертү, тикшерү һәм карау тәртибен кушымтада бирелгән тәртиптә расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында (www.pravo.tatarstan.ru) һәм Питрәч муниципаль районының рәсми сайтында (www.pestreci.tatarstan.ru) бастырып чыгарырга (халыкка житкерергә).

Питрәч муниципаль районы
Колай авыл жирлегенә башлыгы

Н.В. Поповская

Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль районы Колай авыл жирлегендә инициативалы проектларны тәкъдим итү, кертү, фикер алышу һәм карау тәртибе

Бүлек 1. Гомуми нигезләмәләр

Статья 1. Әлеге тәртипне жайга салу предметы

1. Әлеге Тәртип Россия Федерациясе Конституциясе, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль районы Колай авыл жирлегене Уставы нигезендә инициативалы проектларны тәкъдим итү, кертү, фикер алышу, карау, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алу белән бәйлә рәвештә барлыкка килә торган мөнәсәбәтләрне жайга сала.

2. Татарстан Республикасы бюджетыннан бюджетара трансфертлар исәбенә финанс ярдәме алу өчен тәкъдим ителә торган инициативалы проектларны кертү, фикер алышу, карау һәм сайлап алу белән бәйлә мөнәсәбәтләргә әлеге тәртип нигезләмәләре, әгәр Татарстан Республикасы Законнда һәм (яисә) Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актында һәм алар нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль районы Колай авыл жирлегене Советы карарларында башкасы каралмаган булса, әлеге тәртип нигезләмәләре кулланылмый.

Статья 2. Инициатив проектлар

1. Инициатив проект дигәндә әлеге Тәртиптә Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль районының Колай авыл жирлегене халкының муниципаль берәмлектә яисә аның өлешендә яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия чараларны гамәлгә ашыру турындагы тәкъдиме жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне яисә жирле үзидарә органнарына бирелгән башка мәсьәләләрне хәл итү буенча аңлашыла.

2. Инициатив проектта түбәндәге белешмәләр булырга тиеш:

1) жирлектә яисә аның өлешендә яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия проблеманы тасвирлау;

2) күрсәтелгән проблеманы хәл итү буенча тәкъдимнәрне нигезләү;

3) инициатив проектны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәсен (көтелгән нәтижәләрен) тасвирлау;

4) инициатив проектны гамәлгә ашыруга кирәкле чыгымнарның алдан исәпләве;

5) инициатив проектны гамәлгә ашыруның планлаштырыла торган сроклары;

6) әлеге проектны гамәлгә ашыруда кызыксынучы затларның планлаштырыла торган (мөмкин булган) финанс, мөлкәт һәм (яисә) хезмәт катнашуы турында белешмәләр;

7) инициатив түләүләрнең планлаштырылган күләменнән тыш, әлеге акчаларны инициатив проектны гамәлгә ашыруга куллану күздә тотылган очракта, жирлекнең бюджет чаралары күләменә күрсәтелү;

8) Жирлек территориясенә яисә аның чикләрендә инициатив проект гамәлгә ашырылачак өлешен әлеге Тәртипнең 3 статьясы нигезендә күрсәтү.

3. Инициатив проект әлеге статьяның 2 өлешендә каралган белешмәләрне үз эченә алган проектны тасвирлауны үз эченә ала, аңа инициатор карары буенча график һәм (яисә) табличный материаллар кушымта итеп бирелергә мөмкин.

Статья 3. Халык мәнфәгатьләрендә инициатив проектлар гамәлгә ашырыла ала торган территорияне билгеләү

1. Инициатив проектлар халык мәнфәгатьләрендә тулаем алганда жирлек халкы мәнфәгатьләрендә, шулай ук түбәндәге территорияләрдәге халык мәнфәгатьләрендә гамәлгә ашырылырга мөмкин:

1) торак йортлар төркеме (шул исәптән планлаштыру структурасының урам яисә башка элементы);

2) торак пункт;

3) торак пунктлар төркеме.

2. Жирле әһәмиятгә аерым мәсьәләләрне (жирле үзидарә органнарына бирелгән башка мәсьәләләрне) хәл итү һәм (яисә) аерым муниципаль программалар чараларын үтәү буенча инициатив проектларны гамәлгә ашыру максатларында Жирлек башкарма комитеты карары (шул исәптән муниципаль программаны раслау турындагы карар) белән Жирлек территориясен өлешләргә (округка) бүлү каралырга мөмкин. Күрсәтелгән очракта инициатив проектлар күрсәтелә, тикшерелә һәм жирлек территориясенә (округның) тиешле өлеш чикләрендә гамәлгә ашырыла.

Бүлек 2. Инициативалы проектларны тәкъдим итү һәм фикер алышу

Статья 4. Проект инициаторлары

1. Инициативалы проектны кертү турындагы инициатива белән чыгыш ясарга хокуклы:

- уналты яшькә житкән һәм Жирлек территориясендә яшәүче кимендә ун граждандан торган инициатив төркем (алга таба – проект инициаторы).

2. Проектның инициаторы:

1) инициативалы проект эзерли;

2) инициативалы проект турында фикер алышуны оештыра яисә әлеге бүлек нигезләмәләре нигезендә инициативалы проектка ярдәм итү турындагы мәсьәлә буенча гражданның фикерен ачыклауны тәмин итә;

3) Жирлек Башкарма комитетына инициативалы проект кертә;

4) инициативалы проектны гамәлгә ашыруны контрольдә тотуда катнаша;

5) әлеге Тәртіптә һәм аның нигезендә кабул ителгән башка норматив хокукый актларда билгеләнгән башка хокукларны гамәлгә ашыра һәм вазыйфаларны башкара.

3. Инициатив төркем төзү һәм аның әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча карарлар кабул итүе беркетмә белән рәсмиләштерелә.

Статья 5. Инициативалы проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнарның фикерен ачыклау

1. Инициативалы проект авыл жирлегә халкы яисә аның бер өлешендә яшәүчеләр тарафыннан якланырга тиеш, алар мәнфәгатьләрендә инициативалы проектны гамәлгә ашыру күздә тотыла.

2. Проект инициаторы гражданнарның инициативалы проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча фикерен түбәндәге формаларда ачыклауны оештыра:

1) гражданнар жыенында инициативалы проектны карау;

2) гражданнарның жыелышында яки конференциясендә инициативалы проектны карау;

3) гражданнарны сораштыру үткәру;

4) инициативалы проектка ярдәм итү өчен гражданнар имзаларын жыю.

3. Проект инициаторы инициативалы проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнарның фикерен ачыклауның берничә формасыннан файдалану турында Карар кабул итәргә хокуклы.

Статья 6. Инициативалы проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышы

1. Инициативалы проектны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышы (алга таба - жыелыш) проект инициаторы карары белән билгеләнә һәм үткәрелә.

2. Жыелыш авыл жирлегә территориясә өлешендә үткәрелә, анда яшәүчеләр мәнфәгатьләрендә инициатив проектны тормышка ашыру планлаштырыла. Әгәр дә бу проектны тормышка ашыру Жирлек халкы мәнфәгатьләрендә планлаштырыла икән, жирлек территориясенә төрле өлешләрендә берничә жыелыш үткәрелергә мөмкин.

3. Жыелышта унтугыз яшыкә житкән тиешле территориядә яшәүчеләр катнаша ала.

4. Жыелыш үткәрелергә мөмкин:

көндөзгә формада - көн тәртибендәгә мәсьәләләр буенча фикер алышу һәм тавышка куелган мәсьәләләр буенча карарлар кабул итү өчен халыкның уртак булу рәвешендә;

көндөзгә-читтән торып - көн тәртибендәгә мәсьәләләр буенча фикер алышу һәм тавышка куелган мәсьәләләр буенча карарлар кабул итү мөмкинлеген, шулай ук жыелыш үткәру турындагы хәбәрдә күрсәтелгән урынга яисә адрес буенча халык карарларын билгеләнгән вакытка тапшыру мөмкинлеген күздә тоткан формада.

4. Бер жыелышта берничә инициативалы проектны карау мөмкин. Әлеге очракта жыелышны оештыру һәм үткәрү буенча хокуклар һәм бурычлар проектлар инициаторлары белән бергә гамәлгә ашырыла.

5. Жыелыш үткәрү, документлар әзерләү һәм жибәрү буенча чыгымнарны проект инициаторы башкара.

6. Жирлек башкарма комитеты проект инициаторына жыелышны үткәрүдә ярдәм итә, шул исәптән аны үткәрү өчен бушлай бина бирә. Жирлек башкарма комитеты карары белән жыелышлар үткәрү өчен бирелә торган бүлмәләр исемлеге билгеләнергә мөмкин.

7. Жыелыш халык санының 1/3 өлешен тәшкил итүче катнашучылар арасында хокуклы дип санала, анда жыелыш үткәрелә.

Статья 7. Жыелышка әзерлек

1. Жыелыш үткәрү турында проект инициаторының карарында күрсәтелә:

1) фикер алышу өчен жыелыш үткәрелә торган инициативалы проект;

2) жыелышны үткәрү формасы (көндөзгә яки көндөзгә-читтән торып);

3) жыелышның көн тәртибе, ә жыелышны көндөзгә-читтән торып уздыру очрагында - халыкның тавыш бирүен уздыру планлаштырыла торган мәсьәләләр;

4) жыелышны уздыру датасы, вакыты, урыны, ә жыелышны көндөзгә-читтән торып уздыру очрагында - шулай ук тавышка куелган мәсьәләләр буенча халык карарларын кабул итүне тәмамлау датасы һәм мондый карарлар тапшырылырга тиешле урын яисә адрес;

5) жыелышны көндөзгә формада уздырыла торган жыелышта катнашучылар йә жыелышны көн тәртибендәгә мәсьәләләр буенча фикер алышуларда катнашучыларның фаразланыла торган саны, жыелышны көндөзгә-читтән торып уздыру очрагында;

6) жыелыш үткәрелә торган территориядә яшәүчеләргә аны үткәрү турында хәбәр итү ысуллары.

2. Проект инициаторы жирлек башкарма комитетына жыелышны үткәрү турында 10 көннән дә соңга калмыйча язма хәбәр жибәрә.

3. Жыелыш үткәрү турында хәбәрнамәдә күрсәтелә:

1) проект инициаторы турында белешмәләр (инициатив төркем әгъзаларының фамилияләре, исемнәре, атасының исемнәре, аларның яшәү урыны яки тору урыны турында белешмәләр);

2) әлеге статьяның 1 өлешендә каралган белешмәләр;

3) жыелышны оештыру һәм үткәрү буенча күрсәтмә функцияләр башкарырга вәкаләтле затларның фамилияләре, исемнәре, телефон номерлары.

4) жыелышны үткәрүдә ярдәм итү, шул исәптән жыелышны уздыру өчен бина бирү (жыелышны көндөзгә-читтән торып үткәрү очрагында), тавышка куелган мәсьәләләр буенча халык тавыш бирү өчен.

4. Жыелышны үткәрү турында белдерү проектын инициаторы һәм аны оештыру һәм үткәрү буенча боеру функцияләрен башкарырга вәкаләтле затлар тарафыннан имзалана. Инициатив төркем исемнән жыелышны үткәрү турында

хәбәрнамә инициатив төркем тарафыннан аны оештыру һәм үткәрү буенча боеру функцияләрен үтәргә вәкаләтле затлар тарафыннан имзалана.

5. Жыелышны үткәрү өчен бина бирү турындагы үтенеч булганда, жирлек башкарма комитеты хәбәрнамә кәргән көннән өч көн эчендә проект инициаторына бина бирү мөмкинлегенә турында хәбәр итә яки жыелыш үткәрү урынын һәм (яки) датасын һәм вакытын үзгәртәргә тәкъдим итә. Проект инициаторы әлегә тәкъдим алынганнан соң өч көн эчендә жыелышны үткәрү урынын һәм (яки) вакытын үзгәртүгә ризалык яки ризалашмау турында хәбәр итәргә тиеш.

6. Авыл жирлегенә башкарма комитеты жыелыш үткәрү, шул исәптән инициативалы проект белән танышу тәртибе турында мәгълүматларны Питрәч муниципаль районының «Интернет» мәгълүмати-телекоммуникация челтәрендәгә рәсми сайтында урнаштыра:

1) жыелыш үткәрү турында хәбәр кәргән көннән өч көн эчендә;

2) проект инициаторы ризалыгы белән жыелышны үткәрү урынын һәм (яисә) датасын һәм вакытын үзгәртү турында тәкъдим белән ризалашканнан соң ике көннән дә соңга калмыйча (жыелышны көндөзгә-читтән торып уздырганда).

7. Жирлекнең башкарма комитеты, жыелыш үткәрүдә ярдәм итү проекты инициаторына ярдәм итү максатыннан, вәкаләтле вәкил билгеләргә хокуклы. Вәкаләтле вәкилне билгеләү турында жирлек башкарма комитеты алдан ук проект инициаторына хәбәр итә.

Статья 8. Жыелышны көндөзгә формада үткәрү тәртибе

1. Жыелыш башланганчы проект инициаторы жыелышта катнашкан гражданның, жирлек башкарма комитеты тарафыннан раслана торган форма буенча исемлекне төзеп, төркөгүнә тәмин итә. Жыелышта катнашкан гражданның исемлегенә жыелыш беркетмәсенә аерылгысыз өлеш булып тора.

2. Жыелышның көн тәртибидәгә мәсьәләләр буенча тавыш бирү тәртибе жыелышта катнашучыларның күпчелек тавышы белән раслана. Жыелышның көн тәртибидәгә мәсьәләләр буенча карарлар жыелышта катнашучыларның күпчелек тавышы белән кабул ителә.

3. Жыелыш проект инициаторы вәкиле тарафыннан ачыла. Жыелышны алып бару өчен рәис һәм сәркатип сайлана.

4. Рәис жыелышны алып бара, көн тәртибидәгә сорауларны игълан итә, жыелышта катнашучыларга чыгыш ясау өчен сүз бирә, жыелыш тарафыннан кабул ителгән карарларны формалаштыра, аларны тавышка куя, тавыш бирү нәтижеләрен игълан итә.

5. Секретарь жыелыш беркетмәсен алып бара, анда жыелыш тарафыннан кабул ителгән барлык карарлар, алар буенча тавыш бирү нәтижеләре күрсәтелгән. Жыелыш беркетмәсенә жыелыш секретаре һәм рәисе куя.

6. Жыелыш беркетмәсидә күрсәтелә:

1) жыелышны үткәрү урыны һәм вакыты;

2) жыелышта катнашкан гражданның саны;

3) жыелышның рәисе һәм секретаре турында яшәү урыны күрсәтелгән белешмәләр;

- 4) жыелышның көн тәртібе, чыгышларның эчтәлеге;
- 5) көн тәртібендәге мәсьәлеләр буенча кабул ителгән карарлар.

Статья 9. Инициативалы проектларны тәкъдим итү мәсьәлеләре буенча гражданнар конференциясен үткәру

1. Инициативалы проектны гамәлгә ашыру күздә тотылган 16 яшькә житкән кешеләр саны 100 кешедән артып китсә, инициативалы проектларны тәкъдим итү мәсьәлеләре буенча гражданнар конференциясе (алга таба - конференция) үткәрелергә мөмкин.

2. Конференция әлеге Тәртипнең 7-10 статьяларында билгеләнгән тәртиптә, әлеге статьяда билгеләнгән үзенчәлекләренә исәпкә алып үткәрелә.

3. Конференцияне үткәру турында проект инициаторы Карарында, әлеге Тәртипнең 8 статьясындагы 1 өлешендә каралган нигезләмәләр белән беррәттән, күрсәтелергә тиеш:

1) 16 яшькә житкән территориядә яшәүче 10 кешедән 1 делегаттан да ким булмаган делегатлар сайлау өчен вәкиллең нормасы;

2) делегатлар сайлау өчен жыелышлар үткәру вакыты һәм тәртібе.

4. Конференция беркетмәсенә аерылгысыз өлешә булып делегатлар сайлау турында жыелышлар беркетмәләре тора.

Статья 10. Инициативалы проектларга ярдәм итү өчен гражданнар имзаларын жыю

1. Инициативалы проектларга ярдәм итү өчен гражданнар имзаларын жыю (алга таба - имзалар жыю) проектның инициаторы булып тора.

2. Инициативалы проектларга ярдәм итү өчен, инициатив төркем әгъзалары имзаларын да кертәп, имзалар саны, имзалар жыю үткәрелә торган территория халкының өчтән береннән дә ким булмаһа тиеш.

3. Имзалар жыю киләсе тәртиптә башкарыла:

1) имзалар аларны кул кую кәгазенә кертү юлы белән жыела, аның формасы Жирлекнең Башкарма комитеты тарафыннан раслана;

2) имза кәгазендә инициатив проект күрсәтелә, аңа ярдәм йөзеннән имза жыю гамәлгә ашырыла;

3) подһиска кәгазендә яшәүченең имзасы һәм аны кертү датасы куела. Имза һәм датасын, аны кертү кешесе куя үз кулы белән. Имза кую кәгазендә куела торган кулланучы турында белешмәләр, имзалар жыючы зат үтенече буенча, кул кую кәгазенә кертелергә мөмкин. Әлеге мәгълүматлар кульязма ысул белән генә кертелә, шул ук вакытта карандашны куллану рөхсәт ителми;

4) яшәүче бер үк инициативалы проектны хуплауға бер генә тапкыр имза куярга хокуклы;

5) һәр язылу кәгазе проект инициаторы вәкиленең имзалары белән расланьрга тиеш. Имза салу кәгазе тәмамланганда, имзалар жыюны гамәлгә ашыручы проект инициаторы вәкиле үз фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, туган көнен, яшәү

урыны адресын үз кулы белән күрсәтә, шулай ук үз имзасын һәм аны кертү датасын куя;

б) имзалар жыйганда култамга кәгазен шәхси һәм әйләнеш ягында тутыру рөхсәт ителә. Шул ук вакытта яклар имзаларның бердәм нумерациясе булган, ә имзалар жыйюны гамәлгә ашыручы проект инициаторы вәкиле турында таныклыклар кул кую кәгазенең икенче ягында турыдан-туры яшәүченең соңгы имзасыннан соң куела;

7) имзалар жыйганда һәр кешенең шәхси мәгълүматларын эшкәртүгә «персональ мәгълүматлар турында» Федераль законның 9 статьясында билгеләнгән таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә торган ризалыгы алынырга тиеш.

Статья 11. Гражданнарның фикерен ачыклау өчен сораштыру үткөрү. элегә инициативалы проектка ярдәм итү

1. Гражданнарны элегә инициативалы проектка ярдәм итү турындагы фикерләрен ачыклау өчен сораштыру (алга таба - сораштыру) Жирлек халкы инициативасы яисә аның өлеше инициативасы буенча үткәрелә, аларда инициативалы проектны Жирлек халкы мәнфәгатьләрендә гамәлгә ашыру тәкъдим ителә.

2. Сораштыру билгеләү өчен проект инициаторы Жирлек советына гариза жиберә, анда күрсәтелә:

- 1) инициативалы проект, аңа карата сораштыру уздырырга тәкъдим ителә;
- 2) проект инициаторының тәкъдимнәре:
  - а) сораштыру үткөрү датасы һәм сроклары турында;
  - б) сораштыру уздырганда тәкъдим ителә торган (тәкъдим ителә торган) мәсьәләне (мәсьәләләрне) формалаштыру турында;
  - в) сораштыру үткөрү методикасы турында;
  - г) сораштыруда катнашучы муниципаль берәмлек халкының минималь саны турында;

3) проект инициаторы турында белешмәләр (инициатив төркем әгъзаларының фамилияләре, исемнәре, атасының исемнәре, аларның яшәү яки тору урыны турында белешмәләр).

3. Гариза инициатив төркемнең барлык әгъзалары тарафыннан имзалана.

4. Жирлек советы гариза кәргән көннән 30 көннән дә соңга калмыйча аны карый һәм сораштыру билгеләү яки сораштыру бирүдән баш тарту турында карар кабул итә.

5. Сораштыру үткөрү турындагы инициативаны элегә статьяда билгеләнгән тәртипне бозу, әгәр хокук бозулар инициативаны тәкъдим итүдә катнашкан Жирлек халкының ихтыяр белдерүе нәтижеләрен дәрәс итеп билгеләргә мөмкинлек бирмәсә, сораштыру бирүдән баш тарту өчен нигез булып тора.

6. Инициативалы проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнарны сораштыру Жирлекнең норматив-хокукый акты белән билгеләнгән тәртиптә үткәрелә.

7. Сораштыруда муниципаль берәмлек яки аның өлешендә яшәүчеләр катнаша ала, аларда 16 яшькә житкән инициативалы проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә.

8. Авыл жирлеге башкарма комитеты сораштыру нәтижеләрен проект инициаторына 3 эш көненнән дә соңга калмыйча житкерә.

Бүлек 3. Инициативалы проектларны кертү һәм карау

Статья 12. Жирлек башкарма комитетына инициативалы проектлар кертү

1. Инициативалы проект керткәндә авыл жирлеге башкарма комитетына тәкъдим ителә:

1) проектның кәгаздә һәм электрон формада тасвирламасы, аңа график һәм (яки) таблица материаллары кушылырга мөмкин;

2) әлеге Тәртипнең 4 статьясындагы 4, 5 өлешләре нигезендә инициатив төркем төзү беркетмәсе яисә башка документлар, шулай ук проект инициаторының инициатив проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда аның исемненнән аның исемненнән жирлекнең башкарма комитеты белән хезмәттәшлек итәргә вәкаләтле затларны билгеләү турындагы карары;

3) жыен, гражданнар жыелышлары яки конференцияләре беркетмәсе, гражданнардан сораштыру нәтижеләре һәм (яки) жирлек халкының инициативалы проектны яки аның өлешендә хуплавын раслаучы кул куелган битләр.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән документлар Жирлекнең башкарма комитетына инициативалы проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда проектның инициаторы булып торган турыдан-туры зат тарафыннан тапшырыла яисә, игълан ителгән кыйммәт белән, аны жибәргәндә һәм кертемнәр исемлеге белән почта аша жибәрелә.

3. Проектны кертү датасы - Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән документларны алу көне.

4. Әгәр документлар жирлек башкарма комитетына турыдан-туры зат, проектның инициаторы белән инициативалы проектны караганда һәм тормышка ашырганда үзара хезмәттәшлек итәргә вәкаләтле зат тарафыннан тапшырыла икән, күрсәтелгән затка, жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан аларның исемлеген һәм алыну датасын күрсәтеп, документлар алу өчен, расписка бирелә. Расписка авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан документлар кабул ителгән көнне тапшырылырга тиеш.

Статья 13. Инициативалы проектларны карау буенча комиссия

(комиссия төзү конкурс нигезендә сайлап алуны үткәргән очракта гына мәжбүри булып тора)

1. Инициативалы проектларны карау буенча комиссия (алга таба - комиссия) инициативалы проектларның социаль-иқтисадый әһәмиятен объектив бәяләү һәм аларны конкурс нигезендә сайлап алу максатында төзелә.

2. Комиссия 6 кешене тәшкил итә.

3. Комиссиянең персонал составы авыл жирлеге башкарма комитеты карары белән билгеләнә. Комиссия әгъзаларының гомуми саныннан яртысы жирлек Советы тәкъдимнәре нигезендә билгеләнә. Комиссия составы комиссия тарафыннан кабул

ителә торган карарларга йогынты ясарга мөмкин булган мәнфәгатьләр каршылыклары барлыкка килү мөмкинлеген төшереп калдыру өчен формалаштырыла.

4. Комиссия комиссия рәисе, комиссия рәисе урынбасары, комиссия секретаре һәм аның эшендә катнашучы комиссия әгъзаларынан тора.

5. Комиссия рәисе:

- 1) комиссия эшен оештыра, аның эшчәнлегенә белән җитәкчелек итә;
- 2) комиссиянең чираттагы утырышы көн тәртибе проектын төзи;
- 3) комиссия әгъзаларына йөкләмәләр бирә;
- 4) комиссия утырышларында рәислек итә.

6. Комиссия рәисе урынбасары, вакытлыча булмаганда, комиссия рәисе вазыйфаларын башкара.

7. Комиссия секретаре:

1) комиссия эшчәнлеген мәгълүмати һәм документлар белән тәмин итүне, шул исәптән комиссия утырышына әзерлекне гамәлгә ашыра;

2) комиссия әгъзаларына, проект инициаторларына һәм комиссия утырышына чакырылган башка затларга комиссиянең чираттагы утырышын үткөрү датасы, урыны һәм комиссиянең чираттагы утырышы көн тәртибе турында хәбәр итә;

3) комиссия утырышлары беркетмәләрен алып бара.

8. Комиссия әгъзасы:

1) комиссия эшендә, шул исәптән комиссия утырышларында катнаша;

2) комиссия эше мәсьәләләре буенча тәкъдимнәр кертә;

3) комиссия утырышларында карала торган документлар һәм материаллар белән таныша;

4) комиссия утырышында катнашучыларга сораулар бирә;

5) комиссия утырышларында тавыш бирә.

9. Комиссия эшенең төп формасы - утырышлар.

10. Комиссия утырышы анда аның әгъзаларының яртысынан да ким булмаган өлеше булган очракта хокуклы дип санала.

11. Проект инициаторларына һәм аларның вәкилләренә комиссия тарафыннан инициативалы проектларны карауда катнашу һәм алар буенча үз позицияләрен баян итү мөмкинлегенә тәмин ителә. Проект инициативасын карау планлаштырыла торган комиссия утырышы турында проектны башлап җибәрүчеләргә аны үткөрү көненә кадәр биш көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

12. Проект турында фикер алышу һәм комиссия тарафыннан карарлар кабул итү проект инициаторы һәм башка чакырылган затлар катнашыннан башка башкарыла.

13. Комиссия карары утырышта катнашучылар саныннан күпчелек тавыш белән ачык тавыш бирү юлы белән кабул ителә. Тавышлар тигез булганда комиссия утырышында рәислек итүче тавышы хәлиткеч булып тора.

14. Комиссия әгъзалары карарлар кабул итү турындагы мәсьәләләр буенча фикер алышканда тигез хокукларга ия.

15. Комиссия тарафыннан кабул ителгән карар белән килешмәгән очракта, комиссия әгъзасы комиссия утырышы беркетмәсенә кертелергә тиешле язма рәвештә үзенең аерым фикерен баян итәргә хокуклы.

16. Комиссия утырышы нәтижеләре буенча беркетмә төзелә, ул комиссия утырышында рәислек итүче, комиссия секретаре һәм аның утырышында катнашкан комиссия әгъзалары тарафыннан комиссия утырышы уздырылганнан соң өч эш көне эчендә имзалана.

17. Комиссия секретаре, комиссия утырышы беркетмәсенә кул куелган көннән соң килүче эш көннәннән дә соңга калмыйча, аны Жирлекбашкарма комитетына жиберә.

18. Комиссия эшчәнлеген оештыру-техник яктан тәэмин итүне Жирлекнең башкарма комитеты башкара.

Статья 14. Жирлек башкарма комитеты инициативасы проектын карау тәртибе

1. Инициативалы проект авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан 30 көн эчендә карала.

2. Инициативалы проектны авыл жирлеге башкарма комитетына кертү турындагы мәгълүмат Питрәч муниципаль районының рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмати-телекоммуникация челтәрендә инициативалы проект кертелгәннән соң өч эш көне эчендә урнаштырылырга тиеш һәм әлеге Тәртипнең 2 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән белешмәләр, шулай ук проект инициаторлары турында белешмәләр булырга тиеш. Бер үк вакытта гражданнар, аларны тәкъдим итү вакыты күрсәтелеп, авыл жирлеге башкарма комитетына үз искәrmәләрен һәм тәкъдимнәрен бирү мөмкинлеге турында хәбәр ителәр.

3. Инициативалы проект буенча искәrmәләр һәм тәкъдимнәр бирү вакыты жиде эш көне тәшкил итә. Үз искәrmәләрен һәм тәкъдимнәрен 16 яшькә житкән Жирлек халкы жиберергә хокуклы. Искәrmәләр һәм тәкъдимнәр авыл жирлеге башкарма комитетына турыдан-туры мөрәжәгать итүче тарафыннан тапшырыла яки почта аша жиберелә.

4. Инициативалы проект буенча искәrmәләрне һәм тәкъдимнәрне гомумиләштерүне комиссия башкара.

5. Инициатив проектны карау нәтижеләре буенча комиссия авыл жирлеге башлыгына әлеге статьяның 7 өлешендә күрсәтелгән карарларның берсен кабул итәргә тәкъдим итә. Комиссия карарында шулай ук проектны эшләп бетерү буенча тәкъдимнәр дә булырга мөмкин.

Әгәр Жирлек башкарма комитетына берничә инициатива проекты кертелгән булса, шул исәптән өстенлекле проблемаларны тасвирлау белән, комиссия авыл жирлеге башлыгына конкурс нигезендә сайлап алуны оештырырга тәкъдим итә.

6. Конкурс сайлап алу әлеге Тәртипнең 17 статьясы нигезендә оештырыла. Конкурс сайлап алуын үткөрү турында белдерү проект инициаторларына тиешле карар кабул ителгәннән соң өч көннән дә соңга калмыйча жиберелә.

7. Комиссия тәкъдимнәрен исәпкә алып яки конкурс нәтижеләре буенча жирлек башлыгы түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

1) Жирлек бюджеты турындагы карарда каралган бюджет ассигнованиеләре чикләрендә жирлек бюджеты проектын төзү һәм карау (жирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертү) тәртибе нигезендә тиешле максатларга һәм (яки) жирлек

бюджеты турындагы карарда каралган бюджет ассигнованиеләре чикләрендә инициативалы проектны хупларга һәм эшне дәвам итәргә.);

2) инициативалы проектка ярдәм итүдән баш тартырга һәм инициативалы проектка ярдәм итүдән баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, проектны инициаторларына кире кайтарырга.

8. Авыл жирлегә башлыгы инициативалы проектка ярдәм итүдән баш тарту турында түбәндәге очракларның берсендә карар кабул итә:

1) инициатив проектны кертү һәм аны карауның билгеләнгән тәртибен үтәмәү;

2) инициативалы проектның федераль законнар һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары, жирлек уставы таләпләренә туры килмәве;

3) жирле үзидарә органнарында кирәкле вәкаләтләр һәм хокуклар булмау сәбәпле, инициативалы проектны гамәлгә ашыру мөмкинлегә булмау;

4) жирлек бюджетының инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәк булган акчалар күләмендә акчалары булмау (аларны формалаштыру чыганагы инициативалы түләүләр булмаган);

5) инициативалы проектта тасвирланган проблеманы нәтижелерәк ысул белән хәл итү мөмкинлегә булу;

6) инициативалы проектны конкурс нигезендә сайлап алуны узмаган дип тану.

9. Проектны карау нәтижеләре буенча карар проект инициаторына кабул ителгән көннән соң өч көннән дә соңга калмыйча җибәрелә.

10. Жирлекнең башкарма комитеты, ә әлегә статьяның 8 өлешендәге 5 пункттында каралган очракта, проект инициаторларына инициативалы проектны бергәләп эшләп бетерергә, шулай ук аны башка муниципаль берәмлекнең яки дәүләт органының жирле үзидарә органына аларның компетенциясе нигезендә тәкъдим итәргә тиеш. Проектны эшләп бетерү өчен комиссия комиссия әгъзалары, жирлек башкарма комитеты вәкилләре, проект инициаторы вәкилләре арасынан эшче төркем төзи, шулай ук проектны эшләп бетерү вакытын билгели. Эшләп бетерелгән инициативалы проект комиссия тарафыннан әлегә Тәртипнең 15 статьясы һәм әлегә статья нигезендә карала.

Статья 15. Инициативалы проектларны конкурс нигезендә сайлап алу

1. Конкурс сайлап алуны комиссия башкара.

2. Конкурс сайлап алу критерияләре булып тора:

1) халыкның инициативалы проект хәл итүгә юнәлдерелгән проблемаларны билгеләүдә һәм аны гамәлгә ашыруда катнашу дәрәжәсе;

2) инициативалы проектны гамәлгә ашырудан социаль нәтижелелек.

3. Конкурс сайлап алу әлегә Тәртипнең 15 статьясы нигезендә үткәрелә торган комиссия утырышында башкарыла.

4. Комиссия инициативалы проектларны конкурс нигезендә сайлап алуны узган инициативалы проектларны ачыклау критерийлары нигезендә бәяләүне гамәлгә ашыра.

5. Конкурс нәтижеләре буенча, критерийлар буенча йомгаклау бәясен исәпкә алып, комиссия инициативалы проектларны конкурс нигезендә сайлап алуны узмаган яисә узмаган дип игълан итү турында карар кабул итә.

6. Конкурс сайлап алуын узган инициатив проект дип игълан ителә, ул барлык критерийлар буенча максималъ суммада балл алган булырга тиеш.

Статья 16. Инициатив проектны гамәлгә ашыру турында Жирлек Башкарма комитеты карары

1. Инициативалы проектны гамәлгә ашыру турында Жирлек башлығы карар чыгара.

2. Инициативалы проектны гамәлгә ашыру турындагы карар үз эченә алырга тиеш:

1) инициатив проектны гамәлгә ашыру нәтижәсендә барлыкка килергә тиеш булган объектның исеме (адресы яки урыны күрсәтелгән) яисә гамәлгә ашыруга инициатив проект жибәрелгән чараның атамасы;

2) жирлек бюджеты акчаларын тоту юнәлеше (төзелеш, реконструкция, сатып алу, чаралар (чаралар) һ. б.);

3) инициатив проектны гамәлгә ашыруга бүлеп бирелә торган жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүченең исеме;

4) заказчы, төзүче исеме;

5) объектны файдалануга тапшыру (сатып алу), чараны (чараларны) тормышка ашыру вакыты);

6) инициатив түләүләр күләмен бүлеп биреп, объектны (чараларны) үткәргүгә объектның күз алдында тотылучы (чик) бәясе яисә чараны (чараларны) үткәргүгә чараларның иң чик күләме;

7) объектның фаразланган (чик) бәясен яки инициатив түләүләр күләмен бүлеп биреп, чараны (чараларны) үткәргүгә чараларның иң чик күләмен гамәлгә ашыру еллары буенча бүлү.

Статья 17. «Интернет» мәгълүмат-коммуникация челтәрендә инициативалы проект турында мәгълүмат урнаштыру тәртибе

1. Авыл жирлеге Башкарма комитетының инициатив проектын карау, инициатив проектны тормышка ашыруның барышы, шул исәптән акча средстволарынан файдалану, милек һәм (яки) аны тормышка ашыруда кызыксынган затларның хезмәт катнашуы турында мәгълүмат Питрәч муниципаль районының «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш.

2. Авыл жирлеге Башкарма комитетының инициативалы проектны тормышка ашыру нәтижеләре турындагы хисабы Питрәч муниципаль районының рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә инициативалы проектны тормышка ашыру тәмамланганнан соң 30 календарь көн эчендә урнаштырылырга тиеш.